

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

DNI PLANISTY

REWITALIZACJA MIAST I ODNOWA WSI

KSIAŻKA ABSTRAKTÓW

22 - 23 PAŹDZIERNIKA 2020 R.

WYDZIAŁ GEOGRAFII SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ
I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ
UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

HARMONOGRAM OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

REWITALIZACJA MIAST I ODNOWA WSI

22 października 2020 r. (czwartek)

09:30 – 10:00	OTWARCIE		
10:00 – 10:55	PANEL I (moderator: dr inż. Przemysław Ciesiółka)	12: 45 – 13:55	PANEL III (moderator: prof. UAM dr hab. Lidia Mierzejewska)
	dr Anna Huth <i>Wybrane aspekty komunikowania działań rewitalizacyjnych otoczeniu społecznemu</i> mgr inż. Patryk Kaczmarek <i>Komitet rewitalizacji jako forma uspołecznienia procesu rewitalizacji w Polsce</i> Mariusz Skupień <i>Mieszkaniec w procesie rewitalizacji – idea vs. praktyka</i> mgr inż. Adam Wronkowski <i>Rewitalizacja przestrzeni publicznych w świetle badań jakościowych</i>		mgr Karol Piątkowski <i>Rewitalizacja obszarów nadrzecznych jako ważny element kształtowania przestrzeni publicznej Torunia</i> mgr inż. arch. Małgorzata Pokajewicz, mgr inż. arch. Monika Pokajewicz <i>Rewitalizacja kulturowa. Studium przypadku miasta Jastrowie</i> Aleksandra Kander, Maria Michałowska <i>Zmiany zachodzące na terenach poprzemysłowych warszawskiego Kamionka</i> mgr inż. Krystian Koliński, inż. Zuzanna Nowak <i>Projektowanie uniwersalne w procesie rewitalizacji. Przykład odnowy ulicy Św. Marcin w Poznaniu z perspektywy Poznańskiej Mapy Barrier</i> Łukasz Kalmus, mgr Michał Wolszczak <i>Interwencje w przestrzeniach publicznych jako katalizator aktywności społecznej</i>
10:55 – 11:25	SESJA POSTEROWA (moderator: prof. UAM dr hab. Artur Bajerski)	13:55 – 14:10	PRZERWA
	Paweł Smoliński, Daria Furdal, Mateusz Wudarski <i>Nadal rewitalizacja czy tylko sukcesja funkcji? Działania na obszarach zdegradowanych polskich miast oparte na implementacji funkcji handlowych</i> inż. Katarzyna Ziemkiewicz <i>Odnowa terenu przy hospicjum „Światło” w Toruniu z uwzględnieniem hortiterapii</i> Klaudia Dziewanowska, Adam Lehmann, Lidia Żuchowska <i>Percepcja przestrzeni zrewitalizowanej na przykładzie terenów poprzemysłowych Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy</i> Sylwia Kuziemkowska, Marta Wójcik <i>Rewitalizacja – jak kreować przestrzeń bezpieczną i przyjazną?</i>	14:10 – 14:55	PANEL IV (moderator: dr inż. arch. Kamila Sikorska-Podyma)
11:25 – 11:40	PRZERWA		Mateusz Kowalski, inż. Tomasz Starczewski <i>Ocena przestrzeni postrewitalizacyjnej Bydgoskiego Przedmieścia w Toruniu z wykorzystaniem wyników badania ankietowego i macierzy MMDM</i> mgr inż. arch. Alicja Kozarzewska <i>Zmiany w podejściu deweloperów do rewitalizacji kamienic</i> mgr Radzym Jankiewicz, mgr inż. Marcin Łączny <i>Remediacja i rekultywacja terenów nielegalnych i skażonych składowisk odpadów na przykładzie składowiska we Wszedniu (powiat mogileński)</i>
11:40 – 11:50	PREZENTACJA DOTYCZĄCA CZASOPISMA „PRZEGLĄD PLANISTY”	14:55 – 15:50	PANEL V (moderator: dr Bartłomiej Kołsut)
11:50 – 12:45	PANEL II (moderator: dr inż. Bartosz Wojtyra)		Jakub Kaczorowski, Marcin Pinkosz <i>Transport a rewitalizacja – wpływ budowy metra na Targówek Mieszkaniowy</i> Rafał Stachyra <i>Planowanie transportu miejskiego na terenie m.st. Warszawy</i> mgr Aleksandra Ćwik <i>Fundusze Europejskie a ochrona dziedzictwa małych i średnich miast w Polsce</i> mgr Leszek Dąbrowski <i>Fundusze UE a kultura – doświadczenia w zakresie rewitalizacji polskich miast</i>
	mgr Anna Kamzół, mgr Karolina Wrembel <i>Partnerstwo lokalne w procesie odnowy miasta i wsi gminy Międzybórz</i> mgr Sebastian Jagniątkowski <i>Rewitalizacja w kontekście obszarów wiejskich. Czy gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie są w stanie wykorzystać ustawowe narzędzia?</i> mgr inż. Aleksandra Gałka-Kopera <i>Od inwestycji w jedną zagrodę po rewitalizację całej wsi</i> Karolina Szwarnowska, Natalia Tołtyżewska <i>Koncepcje zagospodarowania centrum Kodnia jako element programu odnowy wsi</i>	15:50 – 16:05	PODSUMOWANIE
			23 października 2020 r. (piątek)
			Warsztaty prowadzone przez firmę ProGrupa
		10:00 – 11:30	Omówienie interface'u V-Ray
		11:30 – 11:45	Przerwa
		11:45 – 13:15	Światło naturalne w V-Ray, Materiały w V-Ray
		13:15 – 13:30	Przerwa
		13:30 – 15:00	Materiały w V-Ray, Rendering finalny, Postprodukcja

Poznań, 19.10.2020 r.

Szanowni Państwo,

serdecznie witamy na kolejnej edycji ogólnopolskiej konferencji naukowej Dni Planisty. Wydarzenie organizowane jest przez Akademickie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej we współpracy z Wydziałem Geografii Społeczno – Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM oraz ProGrupa Polska.

W tym roku tematem przewodnim jest rewitalizacja miast i odnowa wsi. Zakres tematyczny zaprezentowanych abstraktów dotyczy m.in.: roli rewitalizacji w polityce rozwoju, oddolnych inicjatyw na rzecz odnowy zaniedbanych obszarów oraz partycypacji społecznej w rewitalizacji. Głównym celem wydarzenia jest przedstawienie wyników badań naukowych oraz konfrontacja różnych punktów widzenia uczestników.

Bardzo nas cieszy fakt, iż swój udział w wydarzeniu zadeklarowali studenci, doktoranci oraz pracownicy naukowcy z całej Polski. Serdecznie dziękujemy gościom za przyjęcie zaproszeń, a Radzie Naukowej za wsparcie merytoryczne.

Konferencja organizowana jest w trudnym dla wszystkich czasie, a mianowicie podczas pandemii wirusa SARS-CoV-2. W związku z tym zarówno obrady pierwszego dnia, jak i warsztaty dnia kolejnego odbywają się w formie online.

Życzymy Państwu owocnych rozmów oraz zapraszamy do dyskusji i wymiany doświadczeń.

Komitety Organizacyjny

Paulina Lipińska
mgr inż. Patryk Kaczmarek
inż. Damian Bojarski
inż. Martyna Ratajczak
Szymon Brzeziński
Adriana Franczak
Wiktoria Łapacz
Patrycja Napierkowska
Bartosz Pluciński
Monika Płaczek
Paweł Zieliński

Komitety Naukowy

prof. dr hab. Paweł Churski
prof. UAM dr hab. Artur Bajerski
prof. UAM dr hab. Lidia Mierzejewska
prof. UAM dr hab. Adam Radzimski
prof. UAM dr hab. Krzysztof Stachowiak
prof. UAM dr hab. inż. Sylwia Staszewska
dr inż. Przemysław Ciesiółka
dr Emilia Jaroszevska

Spis treści

Anna Huth

Wybrane aspekty komunikowania działań rewitalizacyjnych otoczeniu społecznemu 5

Patryk Kaczmarek

Komitet rewitalizacji jako forma uspołecznienia procesu rewitalizacji w Polsce 6

Mariusz Skupień

Mieszkaniec w procesie rewitalizacji – idea vs. praktyka..... 7

Adam Wronkowski

Rewitalizacja przestrzeni publicznych w świetle badań jakościowych 8

Paweł Smoliński, Daria Furdal, Mateusz Wudarski

Nadal rewitalizacja czy tylko sukcesja funkcji? Działania na obszarach zdegradowanych polskich miast oparte na implementacji funkcji handlowych 9

Katarzyna Ziemkiewicz

Odnowa terenu przy hospicjum „Światło” w Toruniu z uwzględnieniem hortiterapii 10

Klaudia Dziewanowska, Adam Lehmann, Lidia Żuchowska

Percepcja przestrzeni zrewitalizowanej na przykładzie terenów przemysłowych Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy 11

Sylwia Kuziemkowska, Marta Wójcik

Rewitalizacja – jak kreować przestrzeń bezpieczną i przyjazną? 12

Anna Kamzol, Karolina Wrembel

Partnerstwo lokalne w procesie odnowy miasta i wsi gminy Międzybórz 13

Sebastian Jagińkowski

Rewitalizacja w kontekście obszarów wiejskich. Czy gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie są w stanie wykorzystać ustawowe narzędzia? 14

Aleksandra Gałka-Kopera

Od inwestycji w jedną zagrodę po rewitalizację całej wsi..... 15

Karolina Szwarnowska, Natalia Tołtyżewska

Koncepcje zagospodarowania centrum Kodnia jako element programu odnowy wsi..... 16

Karol Piątkowski

Rewitalizacja obszarów nadrzecznych jako ważny element kształtowania przestrzeni publicznej Torunia..... 17

Małgorzata Pokajewicz, Monika Pokajewicz

Rewitalizacja kulturowa. Studium przypadku miasta Jastrowie 18

Aleksandra Kander, Maria Michałowska

Zmiany zachodzące na terenach przemysłowych warszawskiego Kamionka 19

Krystian Koliński, Zuzanna Nowak

Projektowanie uniwersalne w procesie rewitalizacji. Przykład odnowy ulicy Św. Marcin w Poznaniu z perspektywy Poznańskiej Mapy Barrier 20

Łukasz Kalmus, Michał Wolszczak

Interwencje w przestrzeniach publicznych jako katalizator aktywności społecznej..... 21

Mateusz Kowalski, Tomasz Starczewski

Ocena przestrzeni postrewitalizacyjnej Bydgoskiego Przedmieścia w Toruniu
z wykorzystaniem wyników badania ankietowego i macierzy MMDM..... 22

Alicja Kozarzewska

Zmiany w podejściu deweloperów do rewitalizacji kamienic 23

Radzym Jankiewicz, Marcin Łączny

Remediacja i rekultywacja terenów nielegalnych i skażonych składowisk odpadów na
przykładzie składowiska we Wszedniu (powiat mogileński) 24

Jakub Kaczorowski, Marcin Pinkosz

Transport a rewitalizacja – wpływ budowy metra na Targówek Mieszkaniowy 25

Rafał Stachyra

Planowanie transportu miejskiego na terenie m.st. Warszawy 26

Aleksandra Ćwik

Fundusze Europejskie a ochrona dziedzictwa małych i średnich miast w Polsce 27

Leszek Dąbrowski

Fundusze UE a kultura – doświadczenia w zakresie rewitalizacji polskich miast..... 28

Wybrane aspekty komunikowania działań rewitalizacyjnych otoczeniu społecznemu

Anna Huth

Uniwersytet Śląski w Katowicach

anna.huth@us.edu.pl

Rewitalizacja jest elementem polityki rozwoju i ma na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni miejskiej oraz pobudzanie jej rozwoju. Celem niniejszej prezentacji jest analiza problematyki komunikowania działań planowanych oraz podejmowanych w przestrzeni miejskiej w ramach programów oraz projektów rewitalizacyjnych. Dzięki temu udało się ukazać charakter oraz rolę procesów komunikowania w realizowanych w miastach programach rozwojowych, które dotyczą zmian przestrzennych, ingerujących w sposób doświadczania konkretnych miejsc przez mieszkańców miast.

Autorka wyróżnia w tym przypadku dwa odrębne charaktery przeprowadzanych procesów rewitalizacyjnych: nadające znaczenie przestrzeniom oraz redefiniujące miejsca. Zmiany wprowadzane w ramach analizowanych programów rewitalizacyjnych oddziałują, więc na ludzkie doświadczenie zarówno przestrzeni, jak i miejsca. W przypadku poddawania rewitalizacji miejsc, czyli przestrzeni naznaczonych, konkretnych, ważne by osoby odpowiedzialne za te działania zdawały sobie sprawę, że stają przed dużo większym wyzwaniem niż w przypadku tworzenia nowych znaczeń dla nieoswojonych przestrzeni. Projekty rewitalizacyjne w przypadku miejsc to poszukiwanie „genius loci” zaginionego wraz z upływem czasu, w wyniku wydarzeń historycznych lub możliwe, że również nietrafionych decyzji władz miejskich.

Głównym wyzwaniem rewitalizacji w mieście jest właśnie redefiniowanie miejsc, które zdaniem autorki musi wykorzystywać dogłębnie zaplanowane procesy komunikacyjne. Decydująca rola komunikacji w przypadku procesów rewitalizacyjnych nie zawsze jest bowiem dla praktyków zajmujących się polityką miejską oczywista. Tymczasem w celu planowania bardziej ludzkiego miejsca do życia, niezbędne jest zrozumienie zasad ludzkiego doświadczania miejsca.

Komitety rewitalizacji jako forma uspołecznienia procesu rewitalizacji w Polsce

Patryk Kaczmarek

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

kaczy@amu.edu.pl

Proces rewitalizacji został uporządkowany przy pomocy Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Już w drugim artykule tej ustawy podkreślony został szczególny udział mieszkańców w całym kompleksowym procesie wychodzenia z stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. To włączenie w działania rewitalizacyjne przejawia się między innymi poprzez nałożony obowiązkowo przez ustawę komitet rewitalizacji, który stanowi reprezentację mieszkańców w dialogu z władzami prowadzącymi proces. Organ ten, którego członkowie są wyłaniania spośród grup interesariuszy ma ważną funkcję opiniotwórczą i doradczą dla władz samorządowych, co pozwala zwiększać poparcie społeczne dla podejmowanych decyzji w zakresie rewitalizacji. Ustawa jednak nie wprowadza zapisów co wielkości komitetu oraz częstotliwości jego spotkań.

W wystąpieniu przedstawiono wyniki badań nad działającymi w 2017 roku komitetami rewitalizacji w aspekcie ich rozmieszczenia i zróżnicowania wielkości. Przedstawiona została również propozycja klasyfikacji działających komitetów rewitalizacji ze względu na ich wielkość. Podstawą do badań była statystyka eksperymentalna przygotowana przez Główny Urząd Statystyczny w 2018 dotycząca przeprowadzania rewitalizacji na poziomie gmin. Jest to jedyna do tej pory próba zebrania danych dotyczących rewitalizacji na tak dużą skalę. Uzupełnieniem badań są studia przypadków wybranych czterech gmin w województwie wielkopolskim realizujących gminne programy rewitalizacji, przeprowadzone o analizę uchwał o gminnych programach rewitalizacji oraz uchwał powołujących komitety rewitalizacji. Do studiów przypadku wybrane zostały: gmina wiejska Kleszczewo, gmina miejsko-wiejska Sompolno, gmina miejska Ostrów Wielkopolski oraz miasto na prawach powiatu – Kalisz. Przeprowadzone badania uwzględniają strukturę składów osobowych oraz aktywność wyszczególnionych w studiach przypadków komitetów rewitalizacji.

Mieszkaniec w procesie rewitalizacji – idea vs. praktyka

Mariusz Skupień

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

m.skupienn@gmail.com

Pojęcie rewitalizacji często jest utożsamiane z pojedynczymi remontami lub modernizacjami budynków. Jednak określenie to mówi nam o całym procesie zmian przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Rewitalizacja wymaga kompleksowego ujęcia wielu różnorodnych dziedzin, a istotną rolę odgrywa sfera społeczna.

Warto zastanowić się zatem jaką rolę odgrywają mieszkańcy miejsc rewitalizowanych. Partycypacja społeczna nie jest nowym zagadnieniem, jednak czy społeczeństwo jest włączone w proces poprawy stanu ich domu oraz czy ich realne potrzeby są rozpatrywane? Jakie są oczekiwania mieszkańców, a na co zwracają uwagę osoby tworzące programy takie jak Lokalny Program Rewitalizacji we Wrocławiu? Odpowiedź na pytanie o znaczenie człowieka w całym procesie rewitalizacyjnym jest kluczowa, ponieważ rzutuje na skuteczność wdrażanych działań i ich finalny wynik.

Celem niniejszego badania jest ocena poziomu partycypacji mieszkańców wrocławskich osiedli poddanych procesowi rewitalizacji na przestrzeni ostatnich dekad oraz dokonanie porównania między rzeczywistymi potrzebami mieszkańców, a faktycznymi działaniami na rzecz poprawy jakości życia w mieście na obszarach zdegradowanych. Zarówno ocena jak i porównanie zostały dokonane na podstawie Wrocławskiej Diagnozy Społecznej, informacji zebranych z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz danych statystycznych. Wypracowane mechanizmy komunikacji społecznej mogą znaleźć zastosowanie w różnych obszarach aktywności samorządu terytorialnego. Wyniki przeprowadzonych analiz mogą być pomocne dla władz samorządowych w celu identyfikacji przyszłych obszarów wsparcia w ramach działań rewitalizacyjnych.

Rewitalizacja przestrzeni publicznych w świetle badań jakościowych

Adam Wronkowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

adam.wronkowski@amu.edu.pl

Rewitalizacja jako proces mający na celu przywrócenie życia społeczno-gospodarczego na określonym obszarze jest szansą na poprawę ogólnie pojętej jakości miejskiej przestrzeni. Działania rewitalizacyjne dotyczą zarówno dużych obszarów miejskich, takich jak obszary zdegradowane, dzielnice czy osiedla, ale także prowadzone są w mniejszej skali kwartałów zabudowy czy przestrzeni publicznych. Te ostatnie są niezwykle ważnymi elementami struktury miejskiej i na co dzień umożliwiają realizację różnorodnych potrzeb ich użytkowników. Od jakości ogólnodostępnych przestrzeni miejskich zależy intensywność i różnorodność występowania aktywności pozadomowych i zachowań przestrzennych użytkowników. Są one doskonałą miarą udanego procesu rewitalizacji, który, jak wcześniej wspomniano, ma przywracać życie m.in. przestrzeniom publicznym. Z tego względu niezwykle istotne jest uzupełnienie informacji uzyskanych za pomocą popularnych w tym procesie metod ilościowych, wynikami badań jakościowych. Mogłyby być one cenną wskazówką dla urbanistów i projektantów przy kształtowaniu ogólnodostępnych przestrzeni miejskich, a także mogłyby zostać wykorzystane jako wskaźnik efektów prowadzonych działań rewitalizacyjnych. Badania jakościowe odpowiadają więc na potrzebę wieloaspektowego podejścia do procesu rewitalizacji i umożliwiają przeprowadzenie pogłębionych badań sfery społecznej czy kulturowej powiązując je ze sferą przestrzenną.

Celem wystąpienia jest ukazanie roli badań jakościowych w procesie rewitalizacji miejskich przestrzeni publicznych. Przybliżone zostaną kwestie teoretyczne związane ze stosowaniem badań jakościowych w rewitalizacji oraz przykładowe narzędzia oraz sposób ich wykorzystania.

Nadal rewitalizacja czy tylko sukcesja funkcji? Działania na obszarach zdegradowanych polskich miast oparte na implementacji funkcji handlowych

Paweł Smoliński, Daria Furdal, Mateusz Wudarski

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

281642@stud.umk.pl, dariafurdal@gmail.com, mateuszwudarski@gmail.com

Handel towarzyszy człowiekowi nieprzerwanie od czasów starożytnych. Był i jest czynnikiem napędzającym światową gospodarkę. Wraz z rozwojem cywilizacji funkcja handlu ewoluowała, stale dopasowując się do potrzeb odbiorców. Patrząc przez pryzmat wieków handel, który swój początek ma na arabskich sukach, w późnym średniowieczu przeniósł się do sklepów zlokalizowanych na głównych ulicach miast. Współcześnie zauważalna jest migracja handlu detalicznego z centrów miast na rzecz wielofunkcyjnych galerii handlowych. Handel będący podstawą gospodarki rynkowej przyczynia się do kreowania konkurencyjnej oferty. Stanowi także czynnik rozwoju przestrzennego miasta. Pojawiające się w przestrzeni atrakcyjne centra handlowe często są efektem procesów rewitalizacji. Pod pojęciem rewitalizacji rozumie się działania związane z odnową zdegradowanych obszarów miast, często przemysłowych, oraz ich ponownego włączenia w proces rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego miasta.

Do powszechnych działań w polskich miastach, łączących zarówno procesy rewitalizacyjne, jak i handel należą adaptacje oraz inwestycje w istniejącą infrastrukturę na obszarach przemysłowych. Inwestorzy kreując nową przestrzeń publiczną modernizują opuszczone budynki przemysłowe, tym samym przyczyniają się oni do rozwoju funkcji handlowych, poprawiając tym samym ich dostępność.

Celem badania jest identyfikacja wybranych funkcji przestrzeni poddanych rewitalizacji poprzez wprowadzenie funkcji handlowych, a także próba odpowiedzi na pytanie czy projekty rewitalizacji obiektów przemysłowych na wielofunkcyjne centra handlowe są korzystne dla miasta i jego mieszkańców?

W badaniu skoncentrowano się na wszystkich galeriach handlowych powstałych po roku 1990, zlokalizowanych w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. Pod uwagę brane były m.in. lokalizacja obiektów oraz funkcje obszarów, na których zostały utworzone. Badanie zostało przeprowadzone na podstawie studiów literaturowych, źródeł internetowych oraz dokumentacji fotograficznej.

Odnowa terenu przy hospicjum „Światło” w Toruniu z uwzględnieniem hortiterapii

Katarzyna Ziemkiewicz

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

cornelia040197@wp.pl

Celem badania jest określenie wytycznych projektowych, i na ich podstawie opracowanie projektu ogrodu sensorycznego, dla terenu przy hospicjum „Światło” w Toruniu z uwzględnieniem hortiterapii, stanowiącej nowoczesną metodę leczniczą. Zagadnienie to podejmuje się ze względu na ważną rolę zieleni w życiu człowieka oraz na istotne znaczenie obszarów zieleni w zagospodarowaniu przestrzeni miast, a także z uwagi na rosnące znaczenie hortiterapii w projektowaniu terenów zieleni. Do głównych zadań, które umożliwiają i przyczyniają się do wypracowania przyjętego celu badania zaliczyć można m.in.: zrozumienie problematyki hortiterapii i możliwości jej implementacji w projektowaniu terenów zieleni, omówienie istotnych korzyści zdrowotnych związanych z przebywaniem wśród zieleni.

Tereny zieleni pełnią ważną rolę w ekosystemie miejskim, charakteryzują się pozytywnym wpływem na ludzi, poprawiając jakość życia (m.in. pochłaniają zanieczyszczenia, produkują tlen, pełnią funkcje izolacyjne, estetyczne). Wprowadzanie hortiterapii do projektowania zieleni jest nowoczesnym rozwiązaniem, które ma na celu ukazanie nowego znaczenia kontaktu człowieka z roślinami. Jednocześnie jest to technika nieinwazyjna, która dostarcza wielu korzyści i prowadzi do regeneracji oraz poprawy stanu zdrowia psychicznego i fizycznego poprzez oddziaływanie roślin na wszystkie zamysły człowieka.

Efektem końcowym procesu projektowo-badawczego jest stworzenie koncepcji ogrodu sensorycznego w oparciu o hortiterapię przy hospicjum „Światło” w Toruniu. Projekt wykorzystuje różne formy zieleni pozytywnie wpływającej na zdrowie wszystkich użytkowników korzystających z terenu wokół hospicjum, w tym przede wszystkim pacjentów. Rozwiązania projektowe stanowią jednocześnie ciekawą formę przestrzenną i nieoceniony komponent miejskiego krajobrazu.

Percepcja przestrzeni zrewitalizowanej na przykładzie terenów przemysłowych Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy

Klaudia Dziewanowska, Adam Lehmann, Lidia Żuchowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

302768@stud.umk.pl, 302781@stud.umk.pl, lidka.zuchowska200027@interia.pl

Proces rewitalizacji polega m.in. na przywróceniu do życia części miasta, która uległa degradacji. Jedną z kategorii obszarów poddawanych temu procesowi są obszary przemysłowe, które stanowiąc ugor miejski mogą spowalniać rozwój gminy i wpływają na jej negatywny wizerunek. Rewitalizacja to jednak nie tylko zmiana w przestrzeni, ale i w stylu życia danego społeczeństwa, a poprawnie przeprowadzony proces przyczynia się do podniesienia poprawy jakości życia społeczności miejskiej, dając nowe możliwości do np.: spędzania wolnego czasu. Celem niniejszego badania jest ukazanie percepcji przemysłowej przestrzeni Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy stanowiącej waterfront, w opinii użytkowników tej przestrzeni. Badanie metodą IDI (individual depth interview) zostanie przeprowadzone w Bydgoszczy, na Wyspie Młyńskiej, która aktualnie ulega silnym przeobrażeniom związanym z rewitalizacją. Dodatkowo badanie zostanie sfokusowane na roli Młynu Rothera w procesie odnowy, który stanowi integralny element wyżej wymienionego obszaru. Do zadań badawczych będzie należeć także próba odpowiedzi na pytanie jaki wpływ mają efekty rewitalizacji na poprawę jakości przestrzeni w opinii jej użytkowników. Zostaną także zaprezentowane korzyści związane z procesem rewitalizacji, jego mocne a także ewentualne słabe strony.

Rewitalizacja – jak kreować przestrzeń bezpieczną i przyjazną?

Sylwia Kuziemkowska, Marta Wójcik

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

kuziemkowskas@gmail.com, 293785@stud.umk.pl

Przestrzeń wielu miast Polski charakteryzuje się brakiem ładu przestrzennego, znacznym stopniem degradacji, co w efekcie może prowadzić do braku poczucia bezpieczeństwa, którego doświadczają użytkownicy przestrzeni publicznych. Jednym z procesów, który w swej istocie stara się zniwelować wymienione problemy, jest rewitalizacja. Jest to działanie, w ramach którego podejmowane są aktywności, zmierzające do porządkowania i ożywiania przestrzeni publicznych oraz prywatnych, tak aby zapewnić integrację społeczną w połączeniu z poczuciem bezpieczeństwa, które jest szczególnie istotne podczas przebywania w miejscach typu park, rynek, ulica. W szerszym zakresie jest to zespół działań przywracających do życia obszary zdegradowane poprzez odnowienie oraz nadanie nowych funkcji. Zatem wpływa on pozytywnie na podniesienie walorów krajobrazu miejskiego, a także poprawę warunków życia mieszkańców.

Procesem rewitalizacji, oprócz przestrzeni prywatnych, obejmowane są także przestrzenie publiczne, rozumiane jako miejsce ogólnodostępne, służące zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnych, do których należą m.in. potrzeba nawiązywania kontaktów międzyludzkich. Bezpieczeństwo jest jedną z podstawowych potrzeb niższego rzędu według piramidy Masłowa. Zatem kluczowym elementem kształtowania przestrzeni, także w procesie rewitalizacji, jest zapewnienie bezpieczeństwa jej użytkownikom. Aby przestrzeń publiczna była bezpieczna należy m.in. odpowiednio planować małą architekturę i układ komunikacyjny, zapewniać optymalne oświetlenie oraz architektonicznie dostosować obszar dla osób niepełnosprawnych, starszych, często wykluczonych.

Celem badania jest analiza obszarów objętych programami rewitalizacji i konkretnych projektów w kontekście projektowania przestrzeni bezpiecznych i przyjaznych społeczeństwu. Obszar badań stanowią tereny rewitalizowane w Warszawie, Szczecinie, Gdyni, Wrocławiu, Katowicach i Łodzi, gdzie zastosowano rozwiązania sprzyjające kształtowaniu tego typu przestrzeni.

Partnerstwo lokalne w procesie odnowy miasta i wsi gminy Międzybórz

Anna Kamzol, Karolina Wrembel

Uniwersytet Wrocławski

anna.kamzol@uwr.edu.pl, karolina.wrembel@uwr.edu.pl

Małe miejscowości i wsie w Polsce przeżywają obecnie mały renesans, jednocześnie stają się tematem wielu badań naukowych. Fundusze pochodzące z budżetu unijnego oraz krajowego wspierają inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności i polepszenie sytuacji społeczno-gospodarczej tych obszarów. Projekty, choć polepszają sytuację teraźniejszą wsi i miast, bardzo często nie niosą za sobą długofalowych zmian. Krótkotrwałe wsparcie i inwestycje w infrastrukturę polepszają jakość życia mieszkańców, aczkolwiek nie zmieniają sytuacji społecznej, gospodarczej i kulturowej. Problem coraz częściej dostrzegają działacze społeczni, którzy wspierają rozwój lokalny. Projekty społeczne stały się impulsem do próby podjęcia współpracy ze wszystkimi aktorami na obszarze jednostki. Odpowiedzią na potrzebę zrzeszenia stało się partnerstwo lokalne, którego celem jest współdziałanie różnych podmiotów na rzecz danego obszaru. Wspólne inicjatywy pozwalają na zwiększenie zasięgu i efektywności podjętych działań, inicjując przemiany nie tylko społeczne, ale również m.in. gospodarcze, kulturowe. Partnerstwo jest impulsem, który na obszarach gmin miejsko-wiejskich i wiejskich rozpoczyna ich odnowę i proces pozytywnych przekształceń.

W gminie Międzybórz (województwo dolnośląskie) na skutek inicjatywy oddolnej zaczęło funkcjonować partnerstwo lokalne, które zrzesza m.in. burmistrza, wójtów, lokalne fundacje i organizacje pozarządowe. Celem referatu jest przedstawienie procesu powstawania partnerstwa lokalnego w gminie Międzybórz i jego wpływ na rozwój lokalny gminy z perspektywy inicjatora oraz członka. Przeprowadzone badania zwracają uwagę na to, jak ważny jest aspekt społeczny w rozpoczęciu procesu odnowy wsi i małych miejscowości oraz dlaczego inicjatywy oddolne i partycypacja społeczna są podstawą w procesie rozwoju.

Rewitalizacja w kontekście obszarów wiejskich. Czy gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie są w stanie wykorzystać ustawowe narzędzia?

Sebastian Jagniatkowski

Politechnika Łódzka

sebastian.jagniatkowski@gmail.com

Współcześnie wiele różnic pomiędzy miastem a wsią ulega zatarciu. Obszary wiejskie dynamicznie się rozwijają, w konsekwencji przeobrażeniu ulega ich dotychczasowy, tradycyjny wizerunek. Jednak mimo wielu korzystnych zmian, nadal borykają się z problemami, będącymi znamionami minionych transformacji. Wciąż uważane są za obszary peryferyjne, mniej zamożne oraz wymagające szeroko zakrojonej interwencji. Czerpiąc z doświadczeń krajów zachodnich, należy zaimplementować sprawdzone paradygmaty. Mowa o działaniach angażujących lokalną społeczność, opierających się na rozwoju z poszanowaniem wartości i tradycji obszarów wiejskich. Ich rozwój nie musi odbywać się kosztem utraty wiejskości, a czerpać z tego unikatowego potencjału. Możliwość jego wykorzystania, daje gminny program rewitalizacji, jednakże wymaga dużego nakładu czasu, pracy i finansów. Może to stanowić barierę, w szczególności dla jednostek dysponujących mniejszym budżetem, czy niższym poziomem kapitału ludzkiego i społecznego. Jest trudnym rozwiązaniem, w szczególności dla gmin nastawionych głównie na inwestycję w infrastrukturę, starających się w ten sposób dorównać miastom. W ich przypadku wymagana jest zmiana postrzegania problemów i potrzeb mieszkańców, ponieważ rewitalizacja to przede wszystkim działania w sferze społecznej. Jest to proces pozwalający pobudzić zasoby endogeniczne, jednakże wiąże się z szeregiem wymogów narzucanych przez Ustawę o rewitalizacji. Władze i mieszkańcy obszarów wiejskich muszą zrozumieć, że ich celem nie jest rywalizacja z miastami, a rozwój w oparciu o posiadane zasoby. Takie możliwości daje rewitalizacja.

Celem pracy jest weryfikacja przyjętych modeli, projektów i wykorzystywanych narzędzi w wybranych gminach województwa łódzkiego (Kutno, Wodzierady, Koluszki, Warta, Rzgów). Prezentacja ma na celu zobrazowanie specyfiki uchwalonych programów rewitalizacji, w kontekście wdrażanych mechanizmów, które jak się okazuje, nie obejmują pełnego zakresu dostępnych rozwiązań.

Od inwestycji w jedną zagrodę po rewitalizację całej wsi

Aleksandra Gałka-Kopera

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

alegal@amu.edu.pl

Działania rewitalizacyjne obecnie dotyczą nie tylko miast, ale i obszarów wiejskich, w przypadku których określa się je mianem odnowy wsi. Obecnie można obserwować liczne zmiany na polskiej wsi, w tym m.in. rosnące znaczenie jej dziedzictwa kulturowego. Tendencje te widoczne są również w regionie historyczno-geograficznym Pomorza Zachodniego, gdzie następuje wzrost zainteresowania muzeami i skansenami, w których poznać można tradycyjne wzory budownictwa, czy sztuki regionalnej.

Wzmoczone zainteresowanie elementami dziedzictwa kulturowego doprowadziły pod koniec lat 90 XX w. do koncepcji utworzenia pierwszego skansenu na Pomorzu Zachodnim. Początkowo opracowano działania promocyjno-marketingowe dotyczące architektury wernakularnej (czyli lokalnych wzorów budownictwa oraz zabudowań zagrodowych budowanych przy użyciu miejscowych materiałów m.in. słomy, trzciny, gliny, kamieni, drewna etc.). Dzięki czemu dostrzeżono duży potencjał lokalnego budownictwa słupowo-ryglowego (popularnie zwanego szachulcowym), które zaczęto popularyzować poprzez termin „Krainy w kratę”. Konsekwencją podjętych działań jest rozpoczęta z początkiem XXIw. rekonstrukcja wielu zabudowań zagrodowych oraz rewitalizacja (odnowa) wsi Swołowo.

Celem wystąpienia jest przedstawienie oraz wyjaśnienie założeń odnowy Swołowa jako „stolicy Krainy w kratę” oraz krytyczna analiza efektów dotychczasowych działań. Przeprowadzone badania literaturowe oraz analiza podjętych inicjatyw lokalnych i regionalnych (na podstawie dokumentów i materiałów poczynając od 1995r.) pozwoliły na odpowiedź na pytania o to, kiedy i dlaczego rozpoczęto działania w Swołowie, jak zmieniała się wieś na przestrzeni lat, jakie są dalsze plany inwestycyjne Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku oraz czy osiągnięto zamierzone cele.

Przeprowadzona analiza wykazała, że dzięki odpowiedniemu rozpoznaniu elementów dziedzictwa kulturowego możliwa stała się odnowa wsi Swołowo, która przeprowadzana jest sukcesywnie od ponad 15-20 lat. Dodatkowo przeprowadzone zmiany mają charakter edukacyjny oraz turystyczny, co wpływa na podniesienie świadomości na temat lokalnych i regionalnych wzorów kulturowych Pomorza Zachodniego zarówno wśród mieszkańców, jak i odwiedzających wieś turystów.

Koncepcje zagospodarowania centrum Kodnia jako element programu odnowy wsi

Natalia Tołtyżewska, Karolina Szwarnowska

Uniwersytet Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie

nataliatoltyzewska@wp.pl, kszwarnowska@gmail.com

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie projektów zagospodarowania przestrzennego w gminie Kodeń w województwie lubelskim. Projekty są częścią realizacji programu odnowy wsi, a także pobudzenia integracji społecznej oraz aktywności gospodarczej. Prace odbyły się w ramach współpracy zawiązanej w kwietniu 2019 roku pomiędzy Studenckim Kołem Naukowym Planistów „SmartCity” UMCS a Gminą Kodeń z inicjatywy i pod kierunkiem Opiekuna SKNP „SmartCity”- dr Dagmary Kociuby.

Pierwszym etapem było przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczo-urbanistycznej na terenie wsi Kodeń oraz wywiadu środowiskowego z mieszkańcami wsi oraz władzami gmin. Umożliwiło to zbadanie potrzeb lokalnej społeczności i wyłonienie wniosków do sporządzenia projektu zagospodarowania. Badania przeprowadzone były m.in. na terenie przy Urzędzie Gminy w Kodniu, Parku przy Sanktuarium Matki Bożej Kodeńskiej oraz obszaru wokół budynku Straży Pożarnej i Gminnego Ośrodka Kultury.

Kolejnym etapem działań odnowy wsi było stworzenie projektów na podstawie lokalnych uwarunkowań oraz problemów wyłonionych w trakcie inwentaryzacji przyrodniczo-urbanistycznej. Projekty obejmują przestrzenie publiczne, które zlokalizowane są przy ulicy 1 Maja. Głównym celem projektów było stworzenia przestrzeni sprzyjającej rozwojowi społecznemu oraz promocji lokalnych produktów, zapewnienie dogodnej infrastruktury zarówno dla mieszkańców jak i turystów czy pielgrzymów, a także podniesienie jakości życia mieszkańców. Zamierzone działania miały na celu przywrócenie do życia społecznego wcześniej zdegradowanych obszarów. Jeden z opracowywanych projektów został zrealizowany we wrześniu 2019 roku w ramach zadań własnych gminy.

Rewitalizacja obszarów nadrzecznych jako ważny element kształtowania przestrzeni publicznej Torunia

Karol Piątkowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

karol.piat@wp.pl

Toruń jest miastem wojewódzkim (obok Bydgoszczy) i gminą miejską na prawach powiatu, położonym w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Przez Toruń i Bydgoszcz przepływa Wisła, która poniżej Ciechocinka została uregulowana w II połowie XIX wieku. Wzdłuż Wisły rozciągają się lasy Kotliny Toruńskiej, które pełnią kluczową funkcję w kształtowaniu zdolności retencyjnej równiny zalewowej i teras piaszczysto-żwirowych fragmentu tej części kotliny. Analizowany obszar jest bogaty pod względem obiektów dziedzictwa kulturowego wpisanych do rejestru zabytków (toruńskie Stare Miasto). Na podstawie danych pozyskanych z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie ustalono, że w okresie ostatnich dwudziestu lat coraz częściej pojawiają się głębokie niżówki w korycie Wisły. W badaniach dr Ewa Lechowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza podkreśla, że kluczowym narzędziem w zagospodarowaniu obszarów powodziowych jest zrównoważony rozwój jako element ochrony terenów zurbanizowanych. W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Plan modernizacji 2020+ wskazuje się jako kierunek działań kompleksowe zagospodarowanie Doliny Dolnej Wisły. Odpowiednie zagospodarowanie doliny Wisły przyniesie szereg korzyści o charakterze gospodarczym, energetycznym i transportowym, a także zwiększy się bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Projekty rewitalizacyjne odnoszące się do obszarów nadrzecznych zostały uwzględnione i wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji Torunia do roku 2023, który został uchwalony uchwałą nr 922/18 przez Radę Miasta Torunia w dniu 6.09.2018 r. Celem opracowania jest przedstawienie przykładów projektów rewitalizacyjnych realizowanych wzdłuż równiny zalewowej Wisły w granicach administracyjnych Torunia, współfinansowanych z funduszy europejskich, z perspektywy studenta kierunku: Zintegrowane Planowanie Rozwoju. Autor dokona krytycznej analizy zrealizowanych projektów, między innymi ze względu na różne aspekty rewitalizacji, w kontekście zasad kształtowania przestrzeni publicznej oraz efektywności wykorzystania funduszy unijnych.

Rewitalizacja kulturowa. Studium przypadku miasta Jastrowie

Monika Pokajewicz, Małgorzata Pokajewicz

Politechnika Poznańska

monikapokajewicz@wp.pl, malgorzatapokajewicz@gmail.com

Miasto to obszar styku przestrzeni o różnych funkcjach. Forma urbanistyczna i architektura nadają ramy tym funkcjom, kształtując charakter miejskiego krajobrazu i jego percepcję. Przestrzenie publiczne są istotną częścią tego wizerunku. To właśnie tam zachodzą interakcje między obywatelami a samą przestrzenią. Przestrzenie publiczne rozwijając się wraz z społeczeństwem, odzwierciedlają historię miasta i podkreślają jego charakterystyczną urbanistykę. Dobrej jakości przestrzeń staje się katalizatorem pozytywnych zmian społecznych, sprzyja budowaniu tożsamości miasta, przynależności do wspólnoty oraz zachęca do rozwoju lokalnej gospodarki. Ingerencja w strukturę przestrzenną jest wspólną kwestią wszystkich zainteresowanych przyszłością miasta, jednak to administracja publiczna ustanawia ramy możliwych działań. W procesie zmiany najważniejsze są oczekiwania i potrzeby przyszłych użytkowników, które powinny być realizowane przy dbałości o lokalne dziedzictwo, co wymaga krytycznej refleksji na temat roli planowania przestrzennego w procesie rewitalizacji.

W niniejszej pracy przedstawione zostanie zagadnienie rewitalizacji publicznych obszarów miejskich oraz autorski projekt rewitalizacji wybranej przestrzeni, opracowany na podstawie analizy instrumentów planistycznych miasta Jastrowie w zakresie uwarunkowań przestrzennych i ochrony dziedzictwa kulturowego. Zaproponowane rozwiązanie projektowe zakłada odtworzenie zdegradowanego parku miejskiego, pokazując jego znaczący wpływ na kompozycję przestrzenną miasta oraz stanowi przykład na zwiększenie walorów krajobrazu miejskiego. Ponadto koncepcja wskazuje na utraconą tożsamość miejsca, która mogłaby stanowić przyczynek do pogłębienia świadomości społeczności lokalnej w zakresie ochrony obszarów kulturowego dziedzictwa. Projekt zrealizowany został w ramach zajęć dydaktycznych na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej w latach 2018/2019.

Zmiany zachodzące na terenach przemysłowych warszawskiego Kamionka

Aleksandra Kander, Maria Michałowska

Politechnika Warszawska

olakander@wp.pl, maria.michalowska@rtsys.nazwa.pl

Proces gentryfikacji to jedno z największych zagrożeń dla rewitalizowanych obszarów w dużych miastach. Tereny o bardzo dobrej lokalizacji stają się pożądane dla modnych i prestiżowych marek, tracąc wartość historyczną i społeczną. Kamionek, osiedle warszawskiej dzielnicy Praga Południe, to najlepiej skomunikowany z centrum fragment prawobrzeżnej Warszawy. Był to teren pełniący od 1899 r. funkcję przemysłową. Obecnie jest to miejsce z ogromnym potencjałem do ożywienia tkanki miejskiej i napływu inwestycji. Na pofabrycznych terenach Kamionka, jako jednym z miejsc objętych działaniami wśród warszawskich dzielnic, na których odbywają się prace rewitalizacyjne. Pierwsze zmiany na tym terenie zapoczątkowały w 2008 r. prace nad powstaniem Soho Factory, ulokowanym na ośmiu hektarach zespole pofabrycznym przy ulicy Mińskiej 25. Od 2011 r. możemy obserwować działające tu nowe obiekty gastronomiczne, biurowe, usługowe, a także muzea, pracownie artystyczne czy galerie sztuki. Drugą częścią inwestycji jest planowane wybudowanie ponad 800 mieszkań na obszarze zburzonych hal fabrycznych. Ideą przyświecającą powstaniu projektu było stworzenie ogólnodostępnej przestrzeni miejskiej sprzyjającej nowym społecznym inicjatywom. Urozmaicony model planowania terenu zaowocował popularyzacją atrakcyjnego miejsca. Soho Factory stało się rozpoznawalnym obiektem Kamionka, przyciągając zamożnych klientów i wykluczając tym samym rdzennych, biedniejszych mieszkańców. Równoczesny wzrost cen mieszkań i towarów spowodował zwiększenie nierówności społecznych oraz zniechęcenie ludności do pozostania, co jest sprzeczne z założeniami rewitalizacji jako procesu służącego podwyższeniu poziomu życia. Po przeanalizowaniu pojawiających się trudności dla rdzennych mieszkańców oraz zmianie pozytywnej tożsamości Kamionka zostaną zaproponowane potencjalne działania zachowujące najważniejsze aspekty rewitalizowanego obszaru oraz działania zapobiegające pogłębianiu się procesu gentryfikacji.

Projektowanie uniwersalne w procesie rewitalizacji. Przykład odnowy ulicy Św. Marcin w Poznaniu z perspektywy Poznańskiej Mapy Barrier

Krystian Koliński, Zuzanna Nowak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

kolin@amu.edu.pl, zuzanna.nowak51@gmail.com

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.) jest pierwszym aktem prawnym, który wprowadził obowiązek uwzględniania zasad projektowania uniwersalnego w przygotowywaniu, koordynowaniu i tworzeniu warunków do rewitalizacji. Projektowanie uniwersalne zgodnie z definicją zawartą w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania.

Ulica Św. Marcin w Poznaniu stanowiła niegdyś jedno z ważniejszych miejsc na mapie Poznania, które tętniło życiem. Chcąc przywrócić dawny charakter przestrzeni ulica została objęta projektem rewitalizacyjnym Program „Centrum I”, którego celem była rewaloryzacja przestrzeni publicznej, odnowa infrastruktury technicznej oraz uspokojenie ruchu samochodowego. Po zakończeniu prac remontowych i oddaniu część ulicy Św. Marcin do użytku pojawiło się wiele opinii użytkowników badanej przestrzeni świadczących o tym, że jest ona wciąż niedostępna ze względu na obecność barier architektoniczno-urbanistycznych.

Celem referatu jest przedstawienie jak działania rewitalizacyjne wpłynęły na poziom dostępności do przestrzeni ulicy Św. Marcin w Poznaniu. W tym celu wykorzystano wyniki projektu Poznańska Mapa Barrier (PMB) realizowanego przez Akademickie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej, którego celem jest zbadanie dostępności do przestrzeni publicznych ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami za pomocą siedmiu kategorii barier. Porównując liczbę barier zinwentaryzowanych w ramach projektu PMB przed modernizacją ulicy z barierami powstałymi po zakończeniu realizacji Program „Centrum I” autorzy odpowiedzą na pytanie, czy projekt rewitalizacyjny został stworzony i zrealizowany z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego.

Interwencje w przestrzeniach publicznych jako katalizator aktywności społecznej

Łukasz Kalmus, Michał Wolszczak

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

lu.kalmus@gmail.com, mich.wolszczak@gmail.com

Wystąpienie przedstawia tematykę interwencji w przestrzeniach publicznych jako działań urbanistycznych ingerujących w już istniejącą przestrzeń publiczną, która nie spełnia swoich funkcji w wystarczającym stopniu, zwracając uwagę na ich rolę w katalizowaniu aktywności społecznej. Celem interwencji jest zwiększanie rzeczywistej atrakcyjności miejsca, przyciągnięcie ludzi, ich integracja oraz ogólne ożywienie przestrzeni. Interwencje stanowią zwykle niewielkie działania o charakterze lokalnym stosowane w procesie rewitalizacji przestrzeni zdegradowanych jak nowych lecz nieatrakcyjnych, nieożywionych lub jeszcze nie zapisanych w świadomości mieszkańców. Podczas wystąpienia zaprezentowane zostaną wyniki badań nad małymi interwencjami w przestrzeniach publicznych przeprowadzonych na Kampusie 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Badania miały na celu określenie jaką rolę odgrywają interwencje w przestrzeniach publicznych w pobudzaniu aktywności i interakcji społecznych, a także wskazanie dobrych schematów oraz kierunków rozwoju. W ramach eksperymentu stworzono tymczasową interwencję będącą strefą z ok. 30 leżakami usytuowanymi na niewykorzystanych terenach zielonych w przestrzeni publicznej o niewielkiej funkcjonalności, badając jej funkcjonowanie i wpływ na otoczenie społeczne. Prezentacja ma na celu przedstawienie interwencji jako wartościowego narzędzia rewitalizacji w rozwoju lokalnym i gospodarce przestrzennej, zwracając uwagę na ich praktyczność zastosowania ze względu na: mnogość możliwych form architektonicznych interwencji, możliwą dużą skuteczność pozytywnego oddziaływania społecznego szczególnie w odniesieniu do niewielkich kosztów inwestycji; przywracanie bądź tworzenie skali ludzkiej w przestrzeni; a także wpływ na zwiększanie funkcjonalności i atrakcyjności przestrzeni.

Ocena przestrzeni postrewitalizacyjnej Bydgoskiego Przedmieścia w Toruniu z wykorzystaniem wyników badania ankietowego i macierzy MMDM

Tomasz Starczewski, Mateusz Kowalski

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

tomaszstarczewski1@wp.pl, mkowalski.official@interia.pl

Miasto, tak jak każda inna jednostka przestrzenna, boryka się z wieloma problemami środowiskowymi, infrastrukturalnymi, gospodarczymi a także społecznymi. Często, problemy te występują jednocześnie tworząc w danej przestrzeni obszar zdegradowany. Wystąpienie takiego obszaru jest istotnym elementem rozpoczynającym proces rewitalizacji. W trakcie tego procesu realizowane są różne projekty rewitalizacyjne, które powinny odpowiadać potrzebom mieszkańców – interesariuszy procesu rewitalizacji. Po zakończeniu realizacji wszystkich projektów powstaje swoista przestrzeń postrewitalizacyjna, odbiegająca swoim charakterem od pierwotnego stanu. Celem referatu jest ocena przestrzeni postrewitalizacyjnej Bydgoskiego Przedmieścia w Toruniu w świetle dwóch metod: metody ankietowej i metody macierzy MMDM. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone wśród mieszkańców Torunia, łącznie na próbie 276 osób. Ze względu na swój syntetyczny charakter, metoda ankietowa pozwala na wielowarstwową ocenę procesu rewitalizacji. Umożliwia poznanie opinii dużej liczby mieszkańców dotyczącej całości procesu, jego korzyściach i zagrożeniach. Z analizy badania ankietowego wynika, że zdecydowana większość mieszkańców uważa, że proces rewitalizacji Bydgoskiego Przedmieścia zakończył się sukcesem, a poszczególne jego wymiary uległy polepszeniu. Jednak tylko połowa badanych twierdzi, że rewitalizacja poprawiła ich jakość życia. Metoda macierzy MMDM opiera się o dwa główne parametry tj. zapotrzebowanie i ocenę. W kontekście oceny przestrzeni postrewitalizacyjnej Bydgoskiego Przedmieścia w Toruniu badane było zapotrzebowanie na zrealizowane projekty rewitalizacyjne oraz ich ocena. Dane potrzebne do przeprowadzenia postępowania badawczego metodą macierzy MMDM pozyskane zostały w trakcie warsztatów. Dzięki metodzie macierzy MMDM można ocenić poszczególne projekty rewitalizacyjne, ich przydatność. Metoda macierzy MMDM pozwala wskazać, które z projektów najlepiej „zrewitalizowały” przestrzeń, a które najmniej. W wyniku przeprowadzenia postępowania metodą MMDM projekty rewitalizacyjne zostały podzielone na 4 różne grupy, które charakteryzowały jakość ocenianych projektów. Zastosowanie tych dwóch metod jednocześnie pozwala ocenić przeprowadzony proces rewitalizacji oraz scharakteryzować przestrzeń postrewitalizacyjną.

Zmiany w podejściu deweloperów do rewitalizacji kamienic

Alicja Kozarzewska

Politechnika Warszawska

alicja.kozarzewska@gmail.com

W ciągu ostatnich 10 lat na rynku nieruchomości mieszkaniowych odnotowano wzrost liczby odnowionych obiektów zabytkowych, działania te prowadzone były przez firmy deweloperskie. Istniejący w śródmieściach największych miast trend skupowania i dalszej modernizacji lub rewitalizacji mieszkaniowej zabudowy zabytkowej przez deweloperów, pomimo wzrostu liczby realizowanych projektów, jest wciąż zjawiskiem marginalnym, stanowiącym niewielki odsetek wszystkich realizowanych przez nich projektów.

Zauważony problem badawczy – uczestnictwo sektora prywatnego w małej liczbie projektów rewitalizacyjnych mieszkaniowej zabudowy zabytkowej – stał się przyczynkiem do prowadzenia analiz w latach 2017-2020. Celem badań było ustalenie liczby prowadzonych projektów oraz ich najważniejszych wskaźników ekonomicznych. Uzyskane wyniki pozwoliły na analizę zmian w podejściu deweloperów do rewitalizacji kamienic m. in. wzrostu zainteresowania projektami rewitalizacyjnymi co przełożyło się na wzrost ich liczby, zmiany podejścia do procesu rewitalizacji kamienic, zmiany strategii sprzedażowej.

Przedmiotem wystąpienia będzie przedstawienie badań własnych z lat 2017-2020:

- wzrostu liczby renowacji obiektów zabytkowych na warszawskim rynku nieruchomości mieszkaniowych (omówienie obszaru występowania tego zjawiska, przyczyny jego nasilenia oraz wybrane dane ilościowe),
- przedstawienie rynku pierwotnego nieruchomości lokalowych ze zrewitalizowanych kamienic miejskich z roku 2017 (lata budowy 1900-1939): obszar, dane ilościowe,
- przedstawienie rynku pierwotnego nieruchomości lokalowych ze zrewitalizowanych kamienic miejskich z roku 2020 (lata budowy 1900-1939): obszar, dane ilościowe,
- omówienie zmiany, która zaszła na rynku wraz z konkluzją co do metody prowadzonych badań,
- przedstawianie „rekordzisty rynku”: inwestycji Foksal 13/15.

Remediacja i rekultywacja terenów nielegalnych i skażonych składowisk odpadów na przykładzie składowiska we Wszedniu (powiat mogileński)

Radzym Jankiewicz, Marcin Łączny

Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju, Starostwo Powiatowe w Mogilnie

jankiewicz.radzym@gmail.com, marcin.laczny89@gmail.com

W ostatnim czasie często poruszany temat w mediach były pożary nielegalnych składowisk odpadów, które wybuchały w różnych częściach Polski. Pożar nielegalnych składowisk odpadów powoduje wysoki poziom zanieczyszczenia terenu, a co za tym idzie konieczne jest podjęcie niezbędnych działań w zakresie rozpoczęcia procesu remediacji i rekultywacji danego terenu. Przed rozpoczęciem procesu remediacji, czyli działań zmierzających do usunięcia lub zmniejszenia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, które powstały w wyniku działalności człowieka, jednostka samorządu terytorialnego musi podjąć niezbędne starania w celu oczyszczenia terenu. Badania skupiły się na przeanalizowaniu działań jakie podjęło Starostwo Powiatowe w Mogilnie w zakresie przygotowania do procesu remediacji i rekultywacji nielegalnego składowiska odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych) we Wszedniu (powiat mogileński) po pożarze danego składowiska w dniu 28.05.2018 r.. Zaprezentowano działania zmierzające do usunięcia odpadów, warunki jakie trzeba spełnić, aby rozpocząć remediację i rekultywację, jak wygląda dany proces oraz posiadane przez władze samorządowe instrumenty prawne w celu zmuszenia właściciela składowiska do poniesienia kosztów. Przeprowadzone badania wykazały, że głównymi problemami w danym zakresie są: 1) brak odpowiednich regulacji i instrumentów prawnych dla władz samorządowych, 2) brak wsparcia instytucji zewnętrznych dla władz samorządowych, 3) przygotowanie danego obszaru do remediacji budzi konflikty społeczne.

Transport a rewitalizacja – wpływ budowy metra na Targówek Mieszkaniowy

Jakub Kaczorowski, Marcin Pinkosz

Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej Politechniki Warszawskiej

jkkaczorowski@gmail.com, marcinrp7@gmail.com

Targówek Mieszkaniowy to jeden z rejonów Warszawy, w którym każdego dnia występują podobne problemy jak w innych dzielnicach stolicy, które są oddalone o centrum. Do problemów należą m.in. zjawiska kongestii, brak miejsc pracy i konieczność długiego dojazdu do centrum. Część obszaru Targówka Mieszkaniowego została objęta Zintegrowanym Programem Rewitalizacji m. st. Warszawy do 2022 roku, dzięki czemu na osiedlu przeprowadzono szereg działań w sferze społecznej oraz infrastrukturalnej. Inwestycje transportowe są istotnym elementem rewitalizacji, ponieważ podwyższają komfort życia mieszkańców i sprawiają, że rośnie atrakcyjność danego obszaru. Działania podejmowane przez miasto bywają jednak często zbyt powolne. Jest to najczęściej wynikiem konfliktów społecznych i zbyt małej partycypacji mieszkańców. Dotychczas powstałe inwestycje, które nie zostały odpowiednio skoordynowane, skutkują niejednokrotnie konfliktami społecznymi i paradoksalnie pogorszeniem sytuacji mieszkańców. We wrześniu 2019 r. oddano do użytku kolejny odcinek drugiej linii warszawskiego metra oraz stację Targówek Mieszkaniowy, co poprawiło dostępność zbiorowego transportu publicznego. Autorzy analizują stan sprzed oddania metra do użytku, a także możliwości, jakie daje osiedlu dostęp do nowej formy transportu. Niestety nowa inwestycja wiąże się także z zagrożeniami - odbiór jej przez mieszkańców nie jest jednoznaczny. Autorzy referatu przeprowadzili w grudniu 2019 r. ankietę wśród mieszkańców rejonu dotyczącą oceny metra oraz innych zmian transportowych w okolicy, pytania dotyczyły także znajomości kwestii rewitalizacji. Wiele odpowiedzi było zaskoczeniem dla autorów i pozwoliło spojrzeć na zmiany przeprowadzane na Targówku Mieszkaniowym z innej perspektywy. Dzięki temu powstały konstruktywne wnioski, które są niejako zaleceniem dla władz miasta przy realizacji kolejnych inwestycji transportowych, które już niedługo rozpoczną się na tym obszarze.

Planowanie transportu miejskiego na terenie m.st. Warszawy

Rafał Stachyra

Uniwersytet Warszawski

r.stachyra@student.uw.edu.pl

Obecnie około połowa ludności na świecie żyje w miastach. W Polsce wartość współczynnika urbanizacji wynosi 60,5%. Władze miast stają przed coraz większym wyzwaniem, aby zapewnić mieszkańcom podstawowe dobra. Sieci wodociągowe, komunikacyjne, elektryczne itd. w miastach stają się coraz bardziej rozbudowane i skomplikowane. Bardzo dużo planów dotyczy transportu zbiorowego. W swojej pracy zaprezentuję wyniki badań na podstawie analizy transportu zbiorowego w Warszawie oraz jego perspektyw.

W ciągu 70 lat istnienia technika komputerowa bardzo się rozwinęła. Od lat 90 XX wieku proces ten przyspieszył. Obecnie możemy używać wielu zaawansowanych narzędzi - nowoczesnych technologii, które powstały w celu poprawy i udogodnienia tak życia codziennego, jak i badań naukowych. Narzędziami tymi są komputery, smartfony, ale także programy komputerowe. Ułatwiają one nam pracę oraz pozwalają w krótkim czasie wykonać za nas czynności niegdyś czasochłonne. Jednym z takich programów jest MapInfo Pro. Ten program z rodziny Systemów Informacji Geograficznej opracowany został przez firmę Pitney Bowes Software (dawniej MapInfo Corporation), powstałą w II połowie lat 80. Oprogramowanie posiada pełen wachlarz zastosowań w pracy analitycznej. Między innymi z jego pomocą możemy tworzyć bazy danych, geokodować adresy, czy tworzyć skomplikowane analizy przestrzenne.

W badaniu zadano sobie trud sprawdzenia dostępności dzielnic Warszawy pod kątem komunikacji miejskiej, ruchu pieszego i samochodowego. W tym celu dokonano analizy sieciowej poszczególnych środków komunikacji. Udało się zlokalizować obszary problemowe na mapie Warszawy. Wyniki swoich badań przedstawię w formie referatu.

Fundusze Europejskie a ochrona dziedzictwa małych i średnich miast w Polsce

Aleksandra Ćwik

Uniwersytet Warszawski

a.cwik@uw.edu.pl

Transformacja systemowa w roku 1989 okazała się przełomowa również dla zasad ochrony dziedzictwa materialnego w Polsce, i tak, w wielkim skrócie, nowi prywatni właściciele zabytków otrzymali od państwa nie tylko symboliczną odpowiedzialność za utrzymanie narodowego dziedzictwa, ale przede wszystkim finansowe i nierzadko przytłaczające obciążenie. Dziś jako członek Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do działania zgodnie z ponadregionalnymi celami, które obejmują ochronę i popularyzację lokalnego dziedzictwa kulturowego. W wypełnianiu tych zobowiązań nieocenionym wsparciem w zakresie wiedzy i kapitału są Fundusze Europejskie. Celem wystąpienia będzie ocena efektywności długookresowej projektów rewitalizacji historycznych centrów małych i średnich miast, zrealizowanych przy wsparciu Funduszy Europejskich. Podsumowanie i analiza wielokrotnych prób otrzymania finansowego wsparcia na rewitalizację centrum Radzyna Podlaskiego, która uwzględni przede wszystkim restaurację Pałacu Potockich jako najważniejszego zabytku w powiecie, oparta będzie na przedstawieniu przykładów stanu i zmian w zbiorze małych i średnich miast w Polsce. W latach 2015-2020, Urząd Miasta Radzyń Podlaski jako aktualny właściciel kompleksu pałacowo-parkowego, kilkakrotnie starał się otrzymać zewnętrzne dofinansowanie na remont i zmianę funkcji Pałacu Potockich, jednak przegląd zmieniających się składanych projektów versus rodzaj dofinansowania (np. Centrum Społeczno-Kulturalne vs. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego poprzez RPO Województwa Lubelskiego 2014-2020) wskazuje na brak pomysłu na przyszłą finansową niezależność zabytku. W oparciu o zbiór dobrych praktyk rewitalizacji historycznych centrów miast o niskim potencjale turystycznym, prezentacja zakończy się rekomendacjami dla przypadku Radzyna Podlaskiego.

Fundusze UE a kultura – doświadczenia w zakresie rewitalizacji polskich miast

Stefania Środa-Murawska, Leszek S. Dąbrowski

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

steffi@umk.pl, l.dabrowski@doktorant.umk.pl

Współcześnie polskie miasta, wzorem doświadczeń miast Europy Zachodniej z lat 80. XX wieku, coraz częściej poszukując swoich ścieżek rozwoju, opierają swój rozwój na kulturze. Oprócz podejmowanych starań na rzecz kultury per se, polskie samorządy korzystają z funduszy unijnych przy rewitalizacji obiektów wykorzystywanych w ramach działalności kulturalnej. Wiele zrealizowanych oraz zaplanowanych inwestycji w ramach tego sektora wiąże się ze znacznymi wydatkami. Budżety samorządów często nie są wystarczające, aby pokryć koszty związane z rewitalizacją, w tym rewitalizacją obiektów służących sektorowi kultury. Pomimo dostępności środków wojewódzkich lub rządowych, najważniejszy filar stanowią Fundusze Unii Europejskiej.

Celem badania jest określenie znaczenia funduszy unijnych dla rewitalizacji sektora kultury w średnich miastach w Polsce (od 20 000 do 100 000 mieszkańców), w tym identyfikacja typów projektów, wartości (w PLN), poziomu dofinansowania w podziale na okresy finansowania. Badanie ma charakter ilościowy, obejmuje analizę danych zastanych pozyskanych z serwisu www.mapadotacji.gov.pl. Dokonana analiza finansowania branży kultury ze środków Unii Europejskiej dotyczy wszystkich wydatków z lat 2004-2018, które zostały zakwalifikowane w grupach „kultura i sztuka” oraz „rewitalizacja”, gdy działania rewitalizacyjne obejmowały inwestycje w kulturę i sztukę.

Badanie wykazało, iż w omawianych latach samorządy miast średnich w Polsce w rewitalizację obiektów służących działalności kulturalnej i dziedzictwu narodowemu zainwestowały łącznie 2 392 125 765,77 PLN, z czego 47,9% kwoty stanowiło dofinansowanie z UE. Zatem zauważalne jest, iż zmienia się postrzeganie znaczenia sektora kultury w polskich miastach, wyrażone w aktywnym pozyskiwaniu środków przez samorządy na rewitalizację w sektorze kultury.

PATRONAT HONOROWY:

PROREKTOR DS. STUDENCKICH
I KSZTAŁCENIA
prof. dr hab.
Joanna Wójcik

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

DZIEKAN WGSEiGP
Prof. dr hab. Paweł Churski

STAROSTA POZNAŃSKI

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

PATRONAT ZWYCZAJNY:

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

INSTYTUT
ROZWOJU MIAST
I REGIONÓW

TOWARZYSTWO
URBANISTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ W POZNANIU

Parlament Studentów
Rzeczypospolitej Polskiej

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

PATRONAT MEDIALNY:

OBSERWATORIUM
POLITYKI MIEJSKIEJ
IRMIR

ŻYCIE
UNIWERSYTECKIE

urbanistyka.info

Stowarzyszenie

URBANIŚCI
POLSCY

BRYLA.PL

ORGANIZATOR:

AKADEMICKIE KOŁO NAUKOWE GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ
WWW.AKNGP.HOME.AMU.EDU.PL

E-MAIL: AKNGP.AMU@GMAIL.COM

E-MAIL: DNI.PLANISTY@GMAIL.COM

PARTNER:

ProGrupa

